

Kliimaministeriumi poolt on esitatud justiitsministeeriumile kooskõlastamiseks metsaseaduse ja keskkonnatasude seaduse muutmine ning looduskaitseaduse, jahiseaduse ja riigivaraseaduse muutmine.

Soovime juhtida justiitsministri tähelepanu kolmele peamisele probleemile seoses nimetatud eelnõudega.

1. Looduskaitsete piirangutega alade maksimaalne ulatus pole üheselt määratletud.

Looduskaitseaduse (LKS) muudatuste eelnõuga kavatakse määrata, et 30% Eesti maismaast on riikliku looduskaitse all. **Arusaamatu, miks kaitstava ala ulatus peab olema just 30%. Euroopa Liidu õigus ei nõua igalt liikmesriigilt sellises ulatuses maa-ala kaitse alla võtmist.** Elurikkuse Strateegia annab suunise, et Euroopa Liidu tasandil tervikuna on vaja kaitsta 30% EL-i pindalast. Teised riigid ei kavanda kaitstavate alade ulatust 30%-ni suurendada. Nii tõstab Rootsi kaitstavate alade määra 15% pealt 16,5%-ni, Tšehhi 21,9% pealt 23%-ni ning Belgia 7,2% tasemelt 9,35% peale. Hispaania, Taani ja Saksamaa on teatanud, et kaitstavate alade pindala ei suurendata. Eestis tähendab kaitstavate alade ulatuse viimine 30%-ni ca **80 000 ha maismaa täiendavat kaitse alla võtmist.** See on ressurss, mis Eesti majanduse jaoks kasutusest välja viiakse.

Kui jäädakse seisukohale, et kaitstava peab igal juhul 30% maismaast, on oluline, et nimetatud protsent hõlmaks tõesti kõiki looduskaitsete kitsendustega maid. Paraku ei arvestata LKS eelnõu kohaselt kaitstavate alade koosseisu näiteks leevendusalasid ega kohalike omavalitsuste otsustega kehtestatud piiranguid. Majanduse ega maaomanike jaoks ei ole vahet, millise õigusakti alusel või millise institutsiooni poolt on piirang seatud. Kui eelnõuga soovatakse metsasektorile anda investeerimiskindlus, ei saa kaitstava maismaa ulatuse fikseerimine sisaldada mingeid „agaside“ stiilis, et 30% on kaitse all, kuid siis on teatud piirangutega alad, mis mingil põhjusel kaitstavate alade arvestusse ei lähe. Selliste nõu tagauste lahti jätmine annab jätkuva võimaluse looduskaitsete piiranguid mõõtmatus mahus suurendada.

LKS muudatuste eelnõu tuleb muuta selliselt, et 30% looduskaitsete piirangutega maismaa arvestusse lülitataks kõik avaliku võimu poolt kaitstavad alad.

2. Ebaproportsionaalne trahvimäärade tõus tuleb ära jätta, kuna on tõenäoliselt

põhiseadusega vastuolus

Nii LKS kui metsaseaduse (MS) muutmise eelnõuga kavandatakse märkimisväärselt suurendada trahvimäärasid juriidilistele isikutele looduskeskkonna kasutamisel aset leidnud rikkumiste korral. Trahv võib ulatuda 150 000 euronit rikkumise kohta. Tegemist on absoluutselt ebaproportsionaalse trahvimäärade tõstmisega. Tarbijahinnaindeks on võrreldes aastaga 2006 (mil väidetavalt on viimati trahvimäärasid muudetud) suurenenud 108,6%. Kui trahvimäärasid ka suurendada, siis ainult nimetatud tõusu ulatuses.

Loomulikult pole metsamajandajatel plaanis teadlikult metsaõigusnorme rikkuda, aga kes teeb, sel ka juhtub – õigusrikkumine võib aset leida puhtalt inimlikust eksimusest. Kui sanktsiooni ei kohaldata ka maksimummääras võib trahvisumma olla ikkagi selline, mis toob kaasa ettevõtte tegutsemise lõpetamise. Tuleb arvestada, et keskkonnale kahju tekitamisel lisandub trahvile ka keskkonnakahju hüvitis. Praegune looduses tegutsevate **ettevõtjate hirmutamisel põhinev trahvimäärade viimine kosmilisele tasemele tuleb ära jätta**. Oht, et lihtne eksimus metsas võib lõpetada ettevõtte töö on metsandusvaldkonna investeerimiskeskonna stabiilsusele hävitava mõjuga.

Soraineni advokaadibüroo analüüsist tulenevalt ei ole trahvimäärade ulatuslik tõstmine formaalselt ega suure tõenäosusega ka materiaalselt kooskõlas Eesti Vabariigi põhiseadusega¹.

Trahvimäärade ebaproportsionaalne tõus tuleb asendada trahvimäärade suurendamisega elukalliduse suurenemise ulatuses.

3. Piiranguvööndeid ei saa samastada sihtkaitsevöönditega

LKS eelnõuga on kavas keelustada kaitsealade leebete piirangutega aladel (piiranguvööndites, mida erametsades on ca 150 000 ha) lage- ja veerraie ning oluliselt karmimaks muuta lubatuks jäävate raiete tegemise tingimusi. Nii muudetakse **piiranguvööndid sisuliselt mittemajandatavateks (range kaitsega) aladeks**. Selline käitumine on erametsaomanike suhtes sõnamurdjalik, kuna NATURA alade loomisel (enamuse piiranguvööndeid paikneb NATURA aladel) kinnitati riigi esindajate poolt, et muutust metsade majandamise reeglites ei toimu.

Kui siiski keelatakse piiranguvööndites lage- ja veerraie tegemine, **tuleb LKS-ist välja võtta täiendavad piirangud lubatuks jäävate raieliikide (häilraie, aegjärgne raie jms) kasutamisele**. Nii on vähemalt mingiski ulatuses võimalik järgida metsamajandamise

¹¹ Analüüs valmis pärast eelnõu esimest versiooni, mis nägi ette trahvimäärade tõstmise rohkem kui sajakordselt. Kuigi eelnõu uues versioonis on trahvide tõusu pehmendatud on ligemale viiekümnekordne tõus ikkagi samalaadse mõjuga, mistõttu analüüs toodud väited ja põhjendused eelnõu vastuolu kohta põhiseadusega on adekvaatsed ka eelnõu uue teksti osas.

õigusliku keskkonna kujundamisel õiguskindluse põhimõtet, tagades metsaomanikele õigusliku prognoositavuse.

Eelnevast tulenevalt palume mitte kooskõlastada **looduskaitseaduse, jahiseaduse ja riigivaraseaduse muutmise seaduse eelnõud ning metsaseaduse eelnõu kooskõlastada märkustega, juhtides omapoolses kirjas tähelepanu ebaproportsionaalset kõrgete trahvimäärade kehtestamisel võimalikule vastuolule Eesti Vabariigi Põhiseadusega.**

Lugupidamisega
Jaanus Aun
tegevjuht
Eesti Erametsaliit

/allkirjastatud digitaalselt/

Lisatud:
Metsaseaduse muutmisega trahvimäärade tõstmise analüüs